Tishah b'Av and Tzom Gedalyah

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

The Origins of the Two Fasts

1. Mishnah Taanit 4:6

בתשעה באב נגזר על אבותינו שלא יכנסו לארץ וחרב הבית בראשונה ובשניה ונלכדה ביתר ונחרשה העיר On the ninth of Av, it was decreed that our ancestors not enter the land, and the first and second Beit haMikdash were destroyed, and Beitar was conquered, and the city was plowed.

2. Melachim II 25:22-26

ְּוָהָעָם הַּנִּשְׁאָר בְּאֶרֶץ יְהוּדָה אֲשֶׁר הִשְׁאִיר נְבוּכַדְגָאצַר מֶלֶךְ בָּכֶל וַיַּפְקֵד עֲלֵיהֶם אֶת־גְּדַלְיָהוּ בֶּן־אָחִיקָם בֶּן־שָׁפְוּ וַיִּשְׁמְעוּ כָל־שָׁרֵי הַחְּיָלִים הַמָּה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה וְיִשְׁמְעוּל בָּן־נְיָהוּ וּלְאַנְשׁיהָם וַיֹּאמֶר לְהֶם אַל־הִיִּרְאוּ מַעַּבְדִי הַבַּשְׁדִּים שְׁבוּ בָאָרֶץ וְעִבְדוּ אֶת־מֶלֶךְ בָּבֶל וְיָטֵב לָכֶם: וַיְּמְעוּל בָּן־נְתָנְיָה בָּן־נְאָנְיִה בָּן־עָּמְיִם מְקָּטֹן וְעֵד־גַּדוֹל וְשַׂרֵע הַמְּלוּכָה וְצְשָׂרָם אָתֹּוֹ וַיָּכֹּוּ נָלִיהָעִם מְקָּטֹן וְעֵד־גַּדוֹל וְשַׂרֵי הַחָּלִים וְיִבֹאוּ מִצְּרָיִם אָתּוֹ בַּמָּצְפָּה: וַיָּמְת וְאֶת־הַיְּהוּלִים וְיִשְׁבְּר הָעָבְיִם אֲשֶׁר־הַיִּוּ אָתוֹ בַּמָּצְפָּה: וַיָּקְמוּ כַל־הַעֵּם מִקּטֹן וְעֵד־גַּדוֹל וְשַׂרֵי הַחָיַלִים וַיַּבֹאוּ מִצְרָיִם אָּיִרְיִם הָּשְׁבִּי כַשְׁדִּים:

²²And the nation remaining in Judea, whom Nevuchadnezzar, King of Babylon had left, and he appointed over them Gedalyahu son of Achikam son of Shafan. ²³And all of the military officers heard, them and their men, that the King of Babylon had appointed Gedalyahu, and they came to Gedalyahu, to Mitzpah. And Yishmael son of Netanyah, and Yochanan son of Kareiach, and S'rayah son of Tanchumet of Netophet, and Ya'azniyahu son of the Ma'achatite, them and their men. ²⁴And Gedalyahu swore to them and to their men, and he said to them, "Do not fear the servants of the Babylonians! Stay in the land and serve the King of Babylon, and it will be good for you." ²⁵And in the seventh month, Yishmael son of Netanyah son of Elishama, from the royal line, along with ten men, came and struck Gedalyahu and he died, along with the Jews and Babylonians who were with him in Mitzpah. ²⁶And the whole nation, young to old, and the military officers, arose and went to Egypt, for they feared the Chaldeans.

3. Rabbi Moshe Sofer, Torat Moshe II, Vayechi

ובלתי ספק שירמיה הנביא ושאר הנביאים שהיו בחורבן קבעו ימי תענית, כי מצינו במגלת אסתר (ט:לא) כאשר קימו וקבלו עליהם "דברי הצומות וזעקתם" כן קבלו לעשות פורים.

Without a doubt, the prophet Yirmiyah and other prophets who were present at the time of the destruction established the fast, for Esther 9:31 says that as they had accepted upon themselves, "the matters of the fasts and their cries", so they accepted to create Purim.

What is the relationship between Tishah b'Av and Tzom Gedalyah?

4. Zecharyah 7:1-3

וַיְהִי בִּשְׁנַת אַרְבַּע לְדָרְיָנֶשׁ הַמֶּלֶךְ הָיָה דְבַר־ד' אֶל־זְכַרְיָה בְּאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַתְּשִׁעִי בְּכִסְלֵו: וַיִּשְׁלַח... לְחַלּוֹת אֶת־פְּנֵי ד': לֵאמֹר אֶל־הַבּהָנִים אֲשֶׁר לְבֵית־ד' צְבָקוֹת וְאֶל־הַנְּבִיאִים לֵאמֹר הַאֶּבְכֶּה בַּחֹדֶשׁ הַחֲמִשִׁי הָנָּזֵר כַּאֲשֶׁר עָשִׁיתִי זֶה כַּמֶּה שָׁנִים:

¹And in the fourth year of King Darius, the word of Gd came to Zecharyah, on the fourth of the ninth month, in Kislev. ²And [the nation] sent... to seek Gd, ³saying to the kohnaim in the house of Gd, Lord of Hosts, and to the prophets, saying: Shall I cry in the fifth month, abstaining as I have these many years?

5. Radak to 7:3

אע"פ ששמעו כי היו בונים היו קטני אמנה ולא היו רוצים לעלות מבבל כי לא היו מאמינים שישלם בנין הבית ויעמד מפני הצרים אותם Despite hearing that they were building, they were of little faith and did not wish to ascend from Babylon because they did not believe that construction of the Beit haMikdash would be completed and it would stand before their foes.

6. Abarbanel to Zecharyah, pg. 220

זכר הכתוב שהיה זה בשנת ארבע לדריוש שכבר היה חלק רב מהבנין נבנה, וזכר ג״כ שהיה בחדש התשיעי וכנה בכסליו להגיד שדברי כסילות היו דברי שאלתם

The verse mentioned this was in the fourth year of Darius, when most of the structure had already been constructed. It added that this was the ninth month, termed Kislev, to say that their question was foolish [k'silut].

7. Zecharyah 7:5-6, 8:19

אֱמֹר אֶל־כֶּל־עַם הָאָרֶץ וְאֶל־הַכֹּהֲנִים לֵאמֹר כִּי־צַמְתֶּם וְסָפוֹד בַּחֲמִישִׁי וּבַשְּׁבִיעִי וְזֶה שִׁבְעִים שָׁנָה הַצוֹם צַמְתֻּנִי אָנִי: וְכִי תֹאכְלוּ וְכִי תִשְׁתּוּ הַלוֹא אַתַּם הַאֹּכְלִים וָאַתֵּם הַשֹּׁתִים:

בּה־אָמַר ד' צְבָקוֹת צוֹם הָרְבִיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הָעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבֵית־יְהוּדָה לְשָׁשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה וּלְמֹעֲדִים טוֹבִים...

⁵Speak to the entire nation and to the kohanim, saying: When you fasted and mourned in the fifth and seventh, these seventy years, did I fast? ⁶And if you eat and if you drink, are you not the ones eating? Are you not the ones drinking? ¹⁹So declares Gd, Lord of Hosts: The fast of the fourth and the fast of the fifth and the fast of the seventh and the fast of the tenth will be, for the house of Judea, for joy and happiness and great occasions...

Clarity via Rambam

Talmud, Rosh haShanah 18b

"צום השביעי" זה שלשה בתשרי, שבו נהרג גדליה בן אחיקם. ומי הרגו? ישמעאל בן נתניה הרגו, ללמדך ששקולה מיתתן של צדיקים כשריפת בית אלקינו. ואמאי קרי ליה "שביעי"? שביעי לחדשים.

"The fast of the seventh" – This is the third of Tishrei, on which Gedalyah ben Achikam was killed. And who killed him? Yishmael ben Netanyah killed him. This teaches you that the death of the righteous is equal to the burning of the house of our G-d. And why does the text call it "the seventh"? [It is in] the seventh month.

8. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Taaniyot 5:2

יום שלישי בתשרי שבו נהרג גדליה בן אחיקם ונכבית גחלת ישראל הנשארה וסיבב להתם גלותן

The third day of Tishrei: when Gedalyah ben Achikam was killed and the remaining ember of Israel was extinguished, leading to the completion of their exile.

9. Rabbi Moshe Sofer, Torat Moshe II, Vayechi

כי בקינות של ר' קלונימוס כתיב שעוד היה ראוי לקבוע תענית על גזירות וחורבנות שעברו עליו, אך יום החורבן הוא לכלול בו כל החרבנות, וכתוב נמי "כי נחם ד' ציון, נחם כל חרבותיה."

For the *kinot* of Rabbi Kalonymus state that it would have been appropriate to establish a fast for the decrees and destructions which have passed over us, but the day of the Destruction includes all destructions. As Yeshayah 51:3 says, "For He has comforted Zion, He has comforted all of her ruins."

10. Rabbi Moshe Feinstein, Igrot Moshe Yoreh Deah 4:57:11

ולא דמי לגזירות דשנת ה' אלפים ת"ח ות"ט ע"י חמעלניצקי ראש הקאזאקן, שנהרגו באוקריינא וחלק מפולין, שקבעו שם יום תענית ואמירת סליחות לעשרים בסיון... היו רק בחלק מדינה אחת... שלכן היה שייך לתקן תענית ואמירת סליחות - ולאותן המקומות לבד. אבל גזירות דהיטלער דהיו על כלל ישראל...שאין קובעין עוד יום תענית ובכיה כדאיתא בקינות.

It is not like the decrees of 5408-5409 by Chmielnicki, head of the Cossacks, when Jews were killed in Ukraine and part of Poland, and they established a fast and recitation of *Selichot* for the 20th of Sivan... those were only in part of one land... Therfore, it was relevant to enact a fast and recitation of *Selichot* for those places alone. But the decrees of Hitler were upon the entire nation... And we do not establish another day of fasting and crying, as stated in the *kinot*.

11. Halakhic Positions of Rabbi Joseph B. Soloveitchik, Volume 4, page 98

Rav Soloveitchik felt very strongly that we should not create a separate day of mourning for the Shoah. Rather, we should incorporate the Yom haShoah into our observance of Tisha b'Av...

What does equating these fasts mean?

12. Tosefta Sotah 6:10

"צום השביעי" זה שלשה בתשרי, יום שנהרג בו גדליה בן אחיקם, שהרגו ישמעאל בן נתניה, ללמדך שקשה מיתתן של צדיקיה **לפני** המקום כחורבן בית המקדש ולמה נקרא שמו "שביעי"? שהוא חדש שביעי.

"The fast of the seventh" – This is the third of Tishrei, on which Gedalyah ben Achikam was killed, for Yishmael ben Netanyah killed him. This teaches you that the death of the righteous is as harsh before G-d as the destruction of the Beit haMikdash. And why is it named "seventh"? For it is in the seventh month.

13. Tehillim 116:15

יָקָר בְּעֵינֵי ד' הַפָּוְתָה לַחֲסִידִיו

It is heavy [or *precious*] before Gd, the death of His righteous ones.

14. Midrash, Bereishit Rabbah 47:6

האבות הן הן המרכבה שנא' ויעל אלקים מעל אברהם...

Our ancestors are the Merkavah, as Bereishit 17:22 states, "And Gd ascended from upon Avraham"...